

SVÅRIGHETSGRAD

Projektet ställer krav på precisa mätningar och vinkelkapningar.

LÄTT

SVÅRT

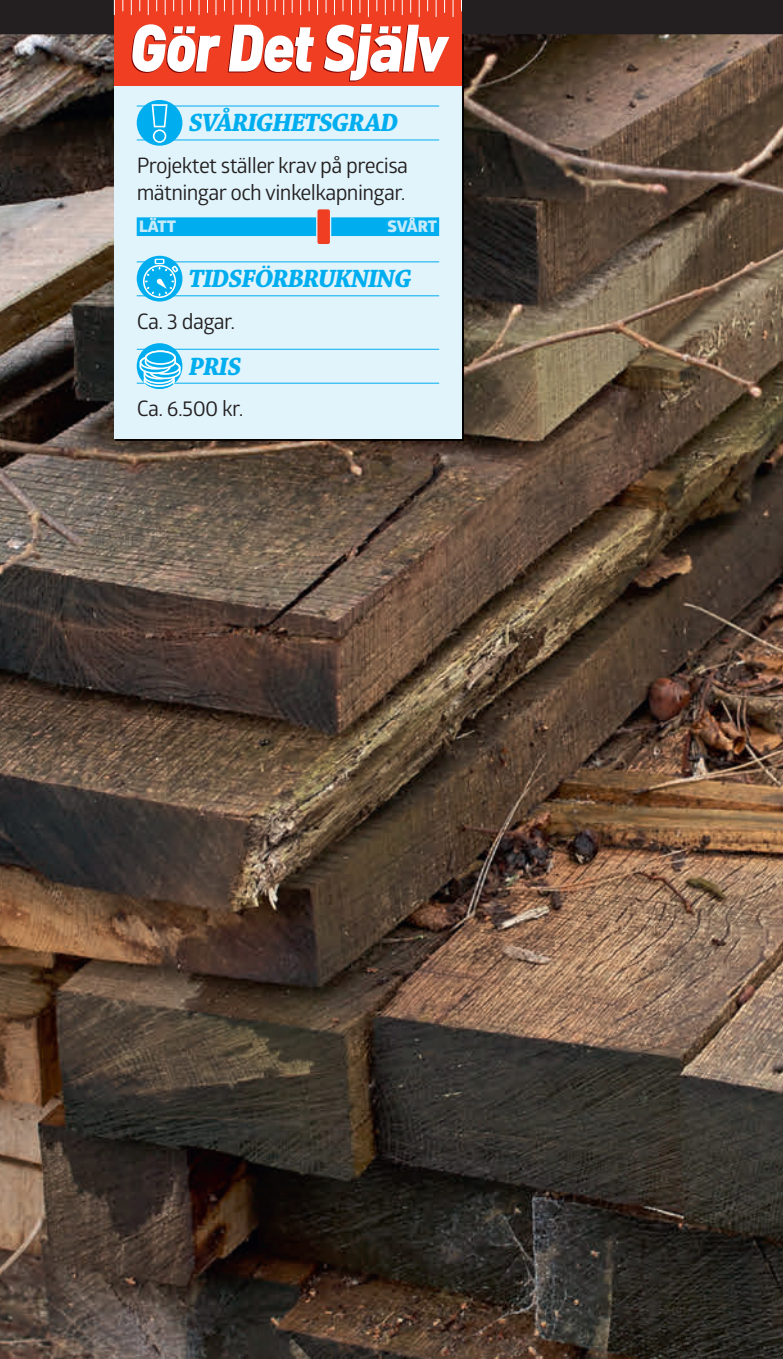
TIDSFÖRBRUKNING

Ca. 3 dagar.

PRIS

Ca. 6.500 kr.

FRÅN RÅTT VIRKE TILL

Elegant klassiker

Den finns på nästan varenda rastplats, där väder och vind ofta har satt sina tydliga spår. Sitsen sjunker när man sätter sig, och en oro för att hela konstruktionen ska braka samman sprider sig i kroppen. Men vår **lyxversion av denna möbelklassiker** är stabil, med material och fogningar som håller.

DET FÅR DU PÅ SÅGVERKET

Sågverket är rena paradiset för gör-det-själ-v-folket. Här kan du idag fortfarande finna hantverkarens djupgående kunskap om material och dess bearbetning. En kunskap som har gått i arv genom generationer, och som man ibland kan sakna på de stora byggvaruhusen.

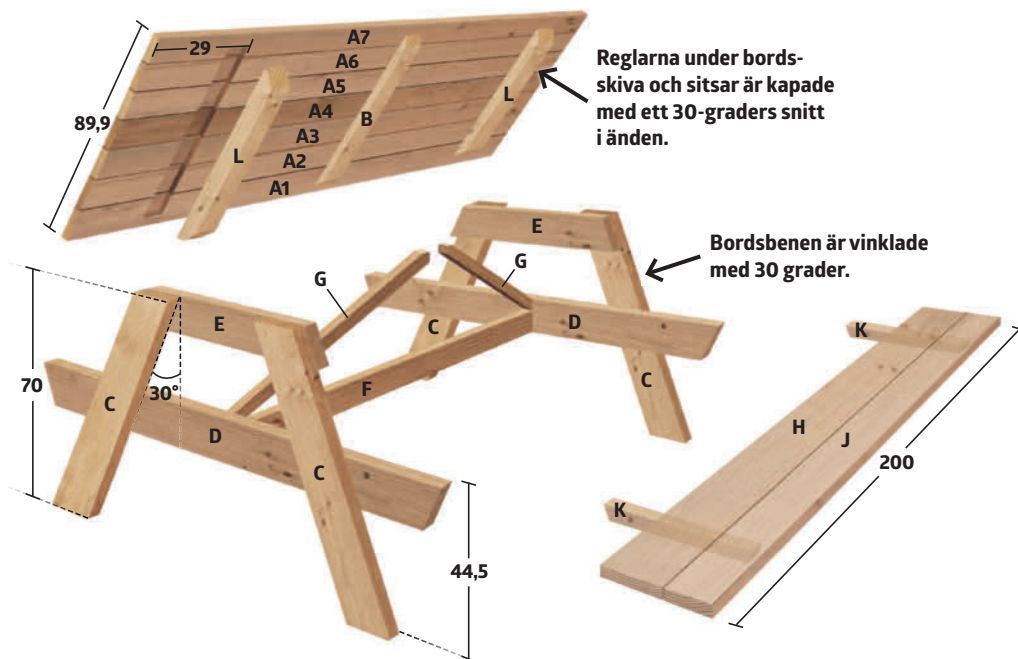
Den friska doften av kåda och fuktigt sågspån går från näsborrarna och rakt in i gör det själv-hjärtat medan vi rör oss mellan sågverkets brädtravar.

Vi är på jakt efter det bästa virket till vårt bänk-bord-set, och vi vill bygga en lyxversion som kan stå emot väder och vind och hålla för att stå utomhus i många år. Den robusta konstruktionen och goda funktionaliteten gör denna möbelklassiker till något av ett drömprjekt. Efter att ha strosat omkring och doftat lite på sågverket hittar vi till slut en trave brädor, som

vid första anblick inte ser mycket ut för världen. Den liknar mest en hög med fuktigt trä. Man ska dock inte låta sig luras. När virket väl har sågats upp och hyvlats till kommer det hårda ekträet, med sin varma glöd verkligen till sin rätt.

Vi bestämmer oss för att köpa en del av traven, och den totala kostnaden för virket samt två arbetstimmar för att få det kapat och hyvlat hamnar på 6.000 kr. Du kanske tycker det låter väl dyrt, men jämfört med priset på ekträ från en brädgård är det faktiskt ett bra köp. □

MATERIAL

35 mm sågverksbrädor (sågas till):

- 7 till bordet (A) à 12,5 x 205 cm
- 1 regel (B), 6 x 90 cm
- 4 bordsben (C) à 12,5 x 100 cm
- 2 tvärstag (D) à 12,5 x 190 cm
- 2 överstag (E) à 12,5 x 70 cm
- 1 sarg (F), 8 x 160 cm
- 2 diagonalsträvor (G) à 4 x 90 cm
- 2 sitsar (H) à 20 x 205 cm
- 2 sitsar (J) à 12,5 x 205 cm
- 4 regler till sitsar (K) à 6 x 45 cm

Dessutom:

- 2 regler (L) à 65 x 65 mm bjälke, 90 cm
- Franska skruvar 6 x 50 och 6 x 80 mm
- Bultar 10 x 60 och 10 x 90 mm
- Rostfria muttrar och brickor 10 mm

SPECIALVERKTYG

- Pelarborrmaskin/borrstativ
- Såg med styrskena

Bänkskivan

Bänkskivan består av sju brädor som hålls ihop på undersidan av tre regler. Reglarna sågas in i bordsskivans undersida.

Medan det rent estetiskt är en läcker detalj hjälper det även till att säkra en plan bordsskiva. Om brädorna inte har exakt samma tjocklek kommer en regel som är försänkt några millimeter ner i undersidan – mätt från den hyvlade ovansidan – nämligen jämna ut eventuella ojämnheter. Alla vinklar är 30 grader.

Brädorna (A) till bänkskivan streckas upp i 90 grader i den ena änden med hjälp av en vinkel. Brädorna kapas sedan längs strecken för att säkra en helt rak kant.

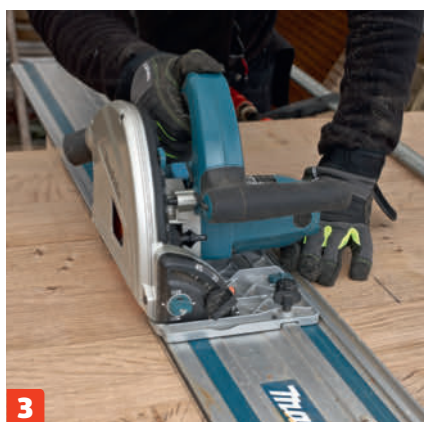

Bordsskivan läggs upp helt tätt med den kapade änden mot ett fast anlägg och spänns fast. Numrera brädorna med blyerts. Det är viktigt att brädorna sedan placeras i samma ordning.

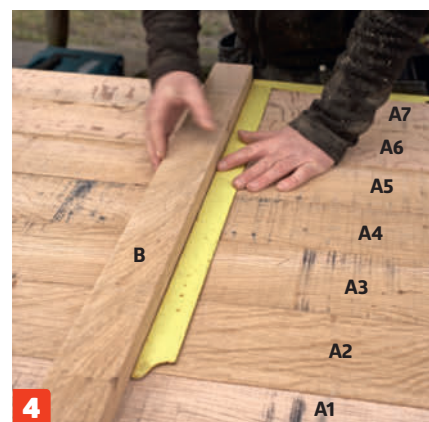
ROSTFRI MONTERING

Vi använder skruvar, bultar, muttrar och brickor i rostfritt stål, kvalitet A2.

Ek innehåller garvsyra, som blandat med regnvatten blir en tuff cocktail. T.ex. kommer galvaniserade material med tiden bli angripna och bilda svarta ränder från skruvhuvudena. Rostfria skruva håller sig fina och gör dessutom inte fast i träet.

Såga till bordsskivan i önskad längd (här 200 cm) med en såg med skena. Vänd sedan bordssidan upp och ner.

På undersidan märker vi upp till den mittersta regeln (B). Regeln centreras och riktas in efter en snickarvinkel.

5 Separera bordsskivan och såga ut för regeln i de mittersta fem brädorna (A2-A6) med en kapsåg. Ställ in djupet till 5 mm, och såga ett antal spår. Stäm rent med ett stämjärn.

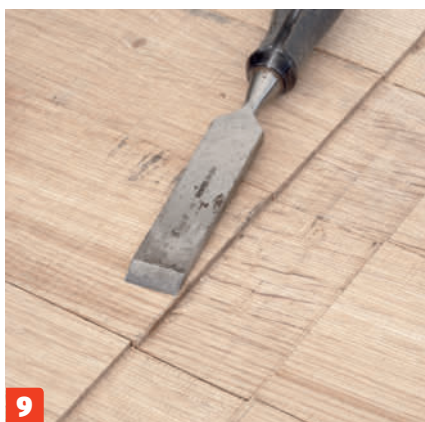
6 På de yttersta brädorna (A1 och A7) går spåret inte till kant. Såga därför försiktigt med kapsågen till 2 cm från kanten. Spåret stäms rent med en lodrät bakkant.

7 Bordsskivan läggs upp med avståndsklossar (här 4 mm masonit) och tvingas ihop. Regeln (B) tillpassas i längden.

8 De två resterande reglarna (L) märks upp med den mittersta regeln (B) på plats för att fixera. Spåret görs på samma sätt som innan förutom att det avslutas 3 cm in från kanten på de yttersta brädorna.

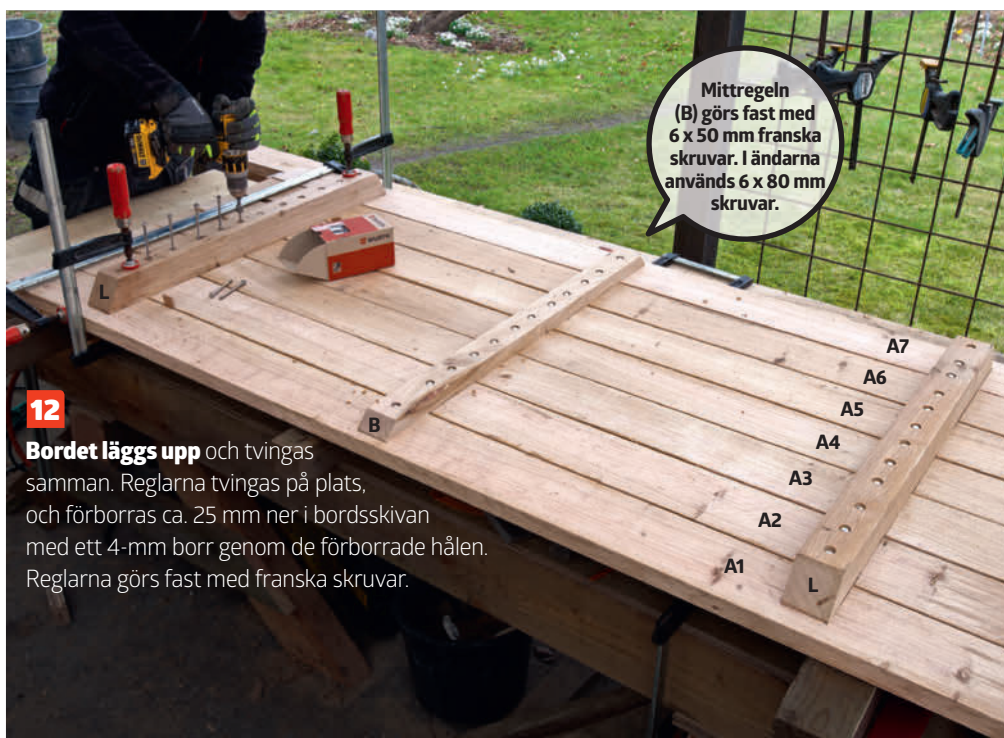
9 Spåren riktas in. Bordsskivan läggs upp utan avståndsklossar för att se om spåren ligger i exakt förlängning. Är så inte fallet, fixas det till med stämjärnet.

10 När regler och spår är inriktade ska brädorna slipas och kanterna jämnas till. Här använder vi en liten handhyvel till kanterna och en bandslip med korn 80 till ovasidan och korn 40 till undersidan.

11 Reglarna förborras med ett 4-mm borr, och skruvarna försänks med hjälp av ett flatborr. Ek är ett hårt träslag, så bäst resultat fås med en pelarborrmaskin eller ett borrarstativ.

12 Bordet läggs upp och tvingas samman. Reglarna tvingas på plats, och förborras ca. 25 mm ner i bordsskivan med ett 4-mm borr genom de förborrade hålen. Reglarna görs fast med franska skruvar.

Ramen

Bordsskivan och bänkarna bärs av ramen, som består av A-formade konstruktioner i ändarna. De hålls på plats av stag och två diagonala ben.

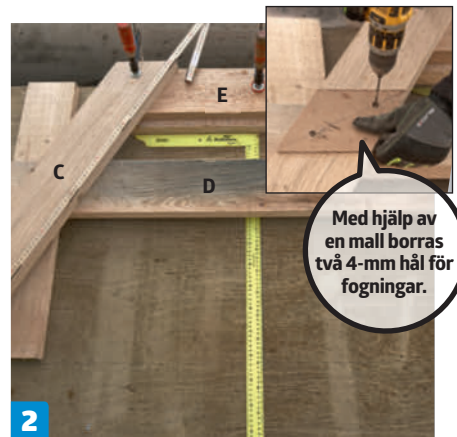
Vi ritar mallen för A-formen i skala 1:1 på en gammal skiva. Det ger bra överblick och gör den komplicerade konstruktionen lättare att överskåda.

I toppen ska A-ramen korsa regeln (L) där regeln "bryts". Ta måttet direkt från din bordsskiva för bästa resultat.

Benen är som alla andra skeva vinklar i 30 grader.

1 **Mallen ritas upp i skala 1:1 på en skiva.** Ben (C), tvärstag (D) och sarg (E) sågas till efter mallen.

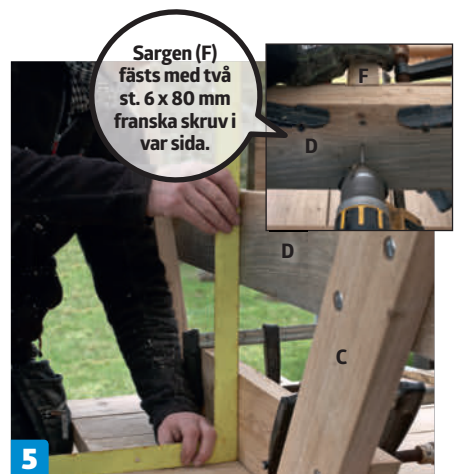
2 **Efter utsågning läggs brädorna upp** och tvingas fast. Genom att lägga brädor under undgår vi att borra ner i arbetsbänken.

3 **Bultar och muttrar försänks** med ett flatborr. Centrumspetsen passar i de förborrade hålen. När försänkningen är gjord på bägge sidor av fogningen, borras alla hålen upp med ett 10-mm borr.

4 **A-ramarna monteras** med 10 x 60 mm bultar, muttrar och brickor. Innan dess ska alla kanter hyvlas till, och alla ytor slipas med en bandslipmaskin.

5 **Bordsskivan läggs med botten upp,** och ramarna tvingas fast. Sargen (F) sågas till och fixeras med tvingar, så att undersidan linjerar med undersidan av sidostaget (D). Det förborras, försänks och görs fast.

6 **A-ramen görs fast** i bordsskivans regler med 10 x 90 mm bultar. De försänks på bägge sidor innan de borras igenom helt.

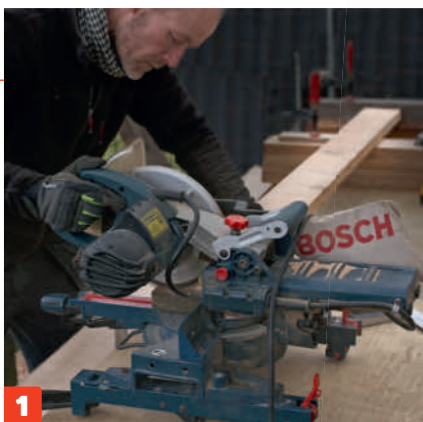
7 **Diagonalsträvorna (G) görs fast** genom A-ramen och mot undersidan av bordsskivan med 6 x 50 mm franska skruvar genom förborrade och försänkta hål. Diagonalsträvorna ritas först upp i skala 1:1 på en skiva för att få vinklarna helt korrekta.

Bänkarna

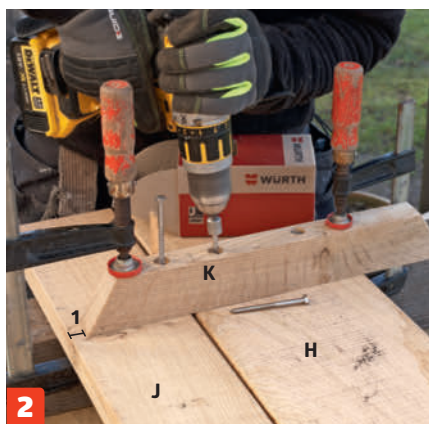
Bänkarna består båda av två brädor med en bredd på 12,5 respektive 20 cm. De hålls ihop på undersidan med två regler på 40 cm med en vinkel på 30 grader i bägge ändar.

Reglarna ska ligga innanför A-ramens nedersta tvärstag och görs fast i dem. Därför markeras avstånden mellan de två tvärstagen på bänkens undersida.

Regeln fästs endast med en bult i varje fogning, så att bänken kan fällas upp.

1 **Sitsbrädorna (H och J) sågas till.** De ritas först upp i 90 grader med en vinkel och kapas i den ena änden. Sedan kapas de i samma längd som bordsskivan.

2 **Sitsarna skruvas samman** med regeln (K) på undersidan med 6 x 80 mm franska skruvar genom förborrade hål. Regeln ska ha 1 cm till sitsens bakkant och ligga innanför A-ramens nedersta tvärstag.

3 **Till sist skruvas sitsen fast** mot A-ramen, så att bakkanten av sitsens regel (K) linjerar med ramens tvärstag (D). Det ska endast vara en bult i varje fogning, så att sitsen sedan kan fällas upp.

TRÄ SOM HÅLLER

För oss är det viktigt att våra utemöbler är rejäla, och tål att stå utomhus år efter år.

Vi har därför valt att bygga i ek, som bortsett från robinia är det inhemska träslag som är mest motståndskraftigt mot väder och vind.

När bordet är färdigbyggt ska det behandlas med grundningsolja. Vi har valt att använda en linolja, som innehåller fungicider, som är ett svampdödande medel.

Innan bänkbordet tas i bruk ska det behandlas med olja. Ändrätet suger mer än de plana ytorna, och särskilt ben-ändarna, som har kontakt med marken, ska ha rejält med olja.

